

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీ రంగనాథదివ్యమణిపాదుకాభ్యాం నమః

శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే

॥ అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీ రంగనాథదివ్యమణిపాదుకాభ్యాం నమః

॥ అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధతాం సదా హృది ॥

అధీష్టే పాదుకా సా మే యస్యాః సాకేతవాసిభిః ।

అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం అన్వమీయత వైభవం ॥ 6.1 ॥

మోచితస్థిరచరానయత్నతః కోసలాంజనపదానుపాస్మహే ।

యేషు కాంశ్చన బభూవ వత్సరాన్ దైవతం దనుజవైరిపాదుకా ॥ 6.2 ॥

సామ్రాజ్యసంపదివ దాసజనోచితా త్వం

రామేణ సత్యవచసా భరతాయ దత్తా ।

స త్వాం నివేశ్య చరణావని ! భద్రపీఠే

పృథ్వీం బుభోజ బుభుజే చ యశోవిభూతిం ॥ 6.3 ॥

భోగాననన్యమనసాం మణిపాదుకే ! త్వం

పుష్టాసి హంత భజతామనుషంగసిద్ధాన్ ।

తేనైవ నూనమభవద్భరతస్య సాధోః

అప్రార్థితం తదిహ రాజ్యమవర్జనీయం ॥ 6.4 ॥

రామప్రయాణజనితం వ్యపనీయ శోకం

రత్నాసనే స్థితవతీ మణిపాదరక్షే ! ।

పృథ్వీం నిజేన యశసా విహితోత్తరీయాం

ఏకాతపత్రతిలకాం భవతీ వితేనే ॥ 6.5 ॥

రామాజ్ఞయా పరవతీ పరిగృహ్య రాజ్యం
 రత్నాసనం రఘుకులోచితమాశ్రయంతీ |
 శుద్ధాం పదావని ! పునర్భవతీ వితేనే
 స్వాతంత్ర్యలేశకలుషాం భరతస్య కీర్తిం || 6.6 ||

పౌలస్త్యవీరవదనస్తబకావసానాత్
 పుష్పాణి దండకవనేష్వపచేతుమిచ్ఛోః |
 రక్షాధురం ధృతవతీ మణిపాదుకే ! త్వం
 రామస్య మైథిలసుతాసహితే ప్రచారే || 6.7 ||

పాదావని ! ప్రచలచామరబృందమధ్యే
 భద్రాసనాస్తరగతా భవతీ విరేజే |
 ఆకీర్ణదివ్యసలిలే కటకే సుమేరోః
 అంభోజినీవ కలహాయితహంసయూథా || 6.8 ||

మాన్యే రఘూద్వహాపదే మణిపాదుకే ! త్వాం
 విన్యస్య విగ్రహవతీమివ రాజ్యలక్ష్మీం |
 ఆలోలమక్షవలయా భరతో జటావాన్
 ఆలంబ్య చామరమనన్యమనాః సిషేవే || 6.9 ||

ప్రాప్తే దివం దశరథే భరతే విలక్షే
 పర్యాకులేషు భృశముత్తరకోసలేషు |
 త్వం చేదుపేక్షితవతీ క ఇవాభవిష్యత్
 గోపాయితం గుహసఖస్య విభోః పదం తత్ || 6.10 ||

భ్రాతుర్యదంబ ! విరహాద్ భరతే విషణ్ణే
 దాక్షిణ్యమాశ్రితవతీ మణిపాదుకే ! త్వం |
 ఆసీదశేషజగతాం శ్రవణామృతం తత్
 వాచాలకాహళసహం బిరుదం తదా తే || 6.11 ||

రాజ్యం తదా దశరథాదను రామతః ప్రాక్
 బిభ్రాణయా చరణరక్షిణి ! వీతఖేదం |
 తుల్యాధికారభజనేన బభూవ ధన్యో
 వంశస్త్వయాఽంబ ! మనువంశ మహీపతీనాం || 6.12 ||

వర్షాణి తాని వృషళో న తపాంసి తేపే
 బాలో న కశ్చిదపి మృత్యువశం జగామ |
 రాజ్యే తవాంబ ! రఘుపుంగవపాదరక్షే !
 నైవాపరం ప్రతివిధేయమభూత్ ప్రసక్తం || 6.13 ||

విశ్వం త్వదాశ్రితపదాంబుజసంభవాయాం
 యస్యాం ప్రతిష్ఠితమిదం మణిపాదరక్షే ! |
 ఆసీదనన్యశరణా సమయే యథావత్
 సాఽపి త్వయా వసుమతీ విహితప్రతిష్ఠా || 6.14 ||

ప్రాయేణ రామవిరహవ్యథితా తదానీం
 ఉత్సంగమాశ్రితవతీ తవ రాజ్యలక్ష్మీః |
 తామేవ దేవి ! నను జీవయితుం జలార్ద్రాం
 అంగీచకార భవతీ భరతోపనీతాం || 6.15 ||

వీరవ్రతప్రణయిని ప్రథమే రఘూణాం
 ప్రాప్తే చిరాయ భరతే వ్రతమాసిధారం |
 త్వక్త్వా పదావని ! తదా వివిధాన్ విహారాన్
 ఏకాసికావ్రతమపూర్వమవర్తయస్త్వం || 6.16 ||

కాకుత్స్థపాదవిరహప్రతిపన్నమౌనాం
 నిష్పందతాముపగతాం మణిపాదరక్షే ! |
 ఆశ్వాసయన్నివ ముహుర్భరతస్తదానీం
 శీతైరవీజయత చామరమారుతైస్త్యాం || 6.17 ||

యత్ర క్వచిద్విహారతోఽపి పదారవిందం
 రక్ష్యం మయా రఘుపతేరితి భావయంత్యా |
 నిశ్శేషమేవ సహసా మణిపాదరక్షే !
 నిష్కంటకం జగదిదం విదధే భవత్యా || 6.18 ||

రామం త్వయా విరహితం భరతం చ తేన
 త్రాతుం పదావని ! తదా యదభూత్ ప్రతీతం |
 రామానుజస్య తవ చాంబ ! జగత్ సమస్తం
 జాగర్తి తేన ఖలు జాగరణవ్రతేన || 6.19 ||

అంతఃపురే పరిజనైః సమయోపయాతైః
 అభ్యర్చితా భవసి యా వినయోపపన్నైః |
 సా కోసలేశ్వరపదావని ! భూపతీనాం
 సంఘట్టనం మకుటపంక్తిభిరన్వభూస్త్యం || 6.20 ||

ప్రాప్యాధికారముచితం భువనస్య గుప్త్యై
 భద్రాసనం భరతవందితమాశ్రయంత్యా |
 మధ్యేఽవతీర్ణమివ మాధవపాదరక్షే !
 మాతస్త్యయాఽపి మనువంశమహీపతీనాం || 6.21 ||

రాజాసనే రఘుకులోద్వహపాదరక్షే !
 నీరాజనం సమభవత్ సమయోచితం తే |
 శ్లాఘావశేన బహుశః పరిఘూర్ణితాభిః
 సామంతమౌళిమణిమంగళదీపికాభిః || 6.22 ||

పృథ్వీపతీనాం యుగపత్ కిరీటాః
 ప్రత్యర్థినాం ప్రాణితుమర్థినాం చ |
 ప్రాపుస్తదా రాఘవపాదరక్షే !
 త్వదీయమాస్థానికపాదపీఠం || 6.23 ||

ప్రణమ్య రంగేశ్వరపాదరక్షే !
 దూరోపనీతైరుపదావిశేషైః |
 సభాజయంతి స్మ తదా సభాయాం
 ఉచ్చైస్తరాముత్తరకోసలాస్త్యాం || 6.24 ||

అపావృతద్వారమయంతితాశ్వం
 రంగేశపాదావని ! పూర్వమాసీత్ |
 త్వయా యదృచ్ఛాసుఖసుప్తపాంథం
 రామే వనస్థేఽపి పదం రఘూణాం || 6.25 ||

అనన్యభక్తిర్మణిపాదుకే ! త్వాం
 అభ్యర్చయన్ దాశరథిర్ద్వితీయః |
 వికల్ప్యమానః ప్రథమేన కీర్త్యా
 వంద్యః స్వయం వ్యోమసదాం బభూవ || 6.26 ||

అరణ్యయోగ్యం పదమస్పృశంతీ
 రామస్య రాజార్హపదే నివిష్టా |
 ఆస్థాననిత్యాసీకయా నిరాస్థః
 స్వర్గౌకసాం స్వైరగతేర్విఘాతం || 6.27 ||

రాజాసనే చేద్భవతీ నిషణ్ణా
 రంగేశపాదావని ! తన్న చిత్రం |
 యత్రాధిరూఢాః క్రమశః పురా త్వాం
 ఉత్తంసయంతే రఘుసార్వభౌమాః || 6.28 ||

భద్రాసనం చేత్ పరివృత్తమాసీత్
 దేవి ! క్షణం దక్షిణతోముఖం తే |
 కథం భవేత్ కాంచనపాదరక్షే !
 రామస్య రక్షోమృగయావిహారః || 6.29 ||

యావత్ త్వయా రాఘవపాదరక్షే !
 జిగీషితా రాక్షసరాజధానీ |
 మాలేవ తావల్లుళితా మదాంధైః
 ఉద్యానశాఖామృగయాథపైస్తే || 6.30 ||

మహీక్షితాం రాఘవపాదరక్షే !
 భద్రాసనస్థాం భవతీం స్పృశంతః |
 పూర్వం తథాత్వే నియతేఽపి భూయః
 కల్యాణతామానశిరే కిరీటాః || 6.31 ||

అనిచ్ఛతః పాండరమాతపత్రం
 పిత్రా వితీర్ణం మణిపాదరక్షే ! |
 ఆసీత్ త్వదర్థం విధృతేన తేన
 ఛాయా సమగ్రా భరతస్య మౌళా || 6.32 ||

పాదుకే ! రఘుపతౌ యదృచ్ఛయా
 ప్రస్థితే వనవిహారకౌతుకాత్ |
 ఆధిరాజ్యమధిగమ్య తే యువాం
 అక్షతం వసుమతీమరక్షతం || 6.33 ||

రఘువీరపదానుషంగమాత్రాత్
 పరిబర్హేషు నివేశితా యది త్వం |
 అధికారదినే కథం పునస్తే
 పరివారాస్తవ పాదుకే ! బభూవుః || 6.34 ||

పురుషార్థచతుష్టయార్థినీనాం
 పరిషత్ తే మహితా వసిష్ఠముఖ్యైః |
 క్రయవిక్రయపట్టణం ప్రజానాం
 అభవత్ కాంచనపాదుకే ! తదానీం || 6.35 ||

మనుజత్వతిరోహితేన శక్యే
 వపుషైకేన విరోధినాం నిరాసే |
 అభజద్భరతాదిభేదమీశః
 స్వయమారాధయితుం పదావని ! త్వాం || 6.36 ||

మగధాంగకళింగవంగముఖ్యాన్
 విమతాన్ రంధ్రగవేషిణః ససైన్యాన్ |
 రఘుపుంగవపాదుకే ! విజిగ్యే
 భరతః శాసనముద్వహాన్ భవత్యాః || 6.37 ||

అనితరవహనీయం మంత్రిముఖ్యైర్యదా తత్
 త్వయి వినిహితమాసీత్ సూర్యవంశాధిరాజ్యం |
 రఘుపతిపదరక్షే ! రత్నపీఠే తదానీం
 శ్రియమివ దదృశుస్త్యాం సాదరం లోకపాలాః || 6.38 ||

పరిహృతదండకాధ్వగమనం పదరక్షిణీ ! తత్
 పరిణతవిశ్వసంపదుదయం యువయోర్ద్వితయం |
 రఘుపతిరత్నపీఠమధిరుహ్యా తదా విదధే
 వ్యపగతవైరిభూపనిలయం వసుధావలయం || 6.39 ||

ప్రాప్తోదయా తదానీం కిమపి తమస్తన్నిరాకరోద్భవతీ |
 తనురివ మనుకులజనుషాం ప్రసవిత్రీ రత్నపాదుకే ! సవితుః || 6.40 ||

|| ఇతి శ్రీకవితార్కికసింహస్య సర్వతంత్రస్వతంత్రస్య
 శ్రీమద్వేంకటనాథస్య వేదాంతాచార్యస్య కృతిషు
 శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రే అధికారపరిగ్రహపద్ధతిః షష్ఠీ ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
 శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||